

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-5072/2013

Zagreb, 9. siječnja 2014.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bačić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji su ustavnom tužbom pokrenuli Đ. V. i M. V., oboje iz V., koje zastupa Z. R., odvjetnica iz Z., na sjednici održanoj 9. siječnja 2014. jednoglasno je donio

O D L U K U

I. Ustavna tužba se usvaja, te se ukida:

- rješenje Županijskog suda u Velikoj Gorici broj: 17 Gžx-10/13-2 od 24. travnja 2013.

II. Predmet se vraća Županijskom sudu u Velikoj Gorici na ponovni postupak i odlučivanje.

III. Ova odluka objavit će se u "Narodnim novinama".

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Dopuštenu i pravodobnu ustavnu tužbu podnijeli su Đ. V. i M. V., oboje iz V. (u daljnjem tekstu: podnositelji), koje u postupku pred Ustavnim sudom zastupa Z. R., odvjetnica u Z. Podnositelj M. V. kao zakonski nasljednik svoga oca, pok. M. V., stupio je u ovršni postupak.

Rješenjem Županijskog suda u Velikoj Gorici broj: 17 Gžx-10/13-2 od 24. travnja 2013. odbačena je kao nedopuštena žalba podnositelja izjavljena protiv rješenja Općinskog suda u Vrbovcu broj: Ovr-1812/99 od 17. studenoga 1999.

Podnositelji su žalbu protiv navedenog rješenja o ovrsi podnijeli 28. ožujka 2012., na temelju članaka 49. i 46. stavka 2. točke 9. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 57/96. i 29/99.; u daljnjem tekstu: OZ), pozivajući se na presudu Općinskog suda u Vrbovcu broj: 5 P-299/10-38 od 27. srpnja 2011. i presudu Županijskog suda u Koprivnici broj: Gž-5297/11-2 od 16. veljače 2012., kojima je djelomično izmijenjena odluka na temelju koje je ovrha pokrenuta.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

2. Uvidom u osporeno rješenje i ovršni spis Općinskog suda u Vrbovcu broj: Ovr-1812/99 utvrđeno je sljedeće:

2.1. Postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku pokrenut je prijedlogom za ovrhu ovrhovoditelja I. Š. iz C., protiv podnositelja na temelju pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Vrbovcu broj: P-72/99-3 od 29. travnja 1999. Tom presudom utvrđeno je da su podnositelji (tuženici) dužni ovrhovoditelju (tužitelju) isplatiti iznos od 14.000 DEM s deviznom kamatnom stopom (pobliže navedeno u izreci presude) i troškovima parničnog postupka u iznosu od 4.645,50 kuna.

2.2. Na temelju navedene pravomoćne i izvršne presude Općinski sud u Vrbovcu 17. studenoga 1999. donio je rješenje o ovrsi broj: Ovr-1812/1999 kojim je dopuštena ovrha na nekretninama u vlasništvu podnositelja i to k.č.br. 466/65 kuća, dvorište i oranica, površine 1 jutro, upisane u z.k.ul. 1009 k.o. G., i to utvrđenjem vrijednosti navedenih nekretnina, njihovom prodajom i namirenjem ovrhovoditelja iz novčanog iznosa dobivenog prodajom.

Nakon provedenih vještačenja navedenih nekretnina po imenovanim sudskim vještacima i izvršene procjene, Općinski sud u Vrbovcu 18. rujna 2001. donio je zaključak kojim je utvrđena vrijednost predmetnih nekretnina u iznosu od 604.878,00 kuna.

Prvostupanjski sud proveo je tri javne dražbe: na prvoj javnoj dražbi održanoj 28. rujna 2001. i drugoj javnoj dražbi održanoj 16. studenoga 2001., nekretnine podnositelja nisu prodane. Treća javna dražba (održana 6. ožujka 2002.) provedena je sukladno članku 21. (kojim je izmijenjen članak 97. stavak 4. OZ-a) Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 29/99.), koji glasi:

"Članak 21.

"(...)

(4) Ako nekretnina ne bude prodana ni na drugom ročištu, sud će u roku od najmanje 15 do najviše 30 dana zakazati treće ročište na kojemu nekretnina može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost. (...)

(...)"

Iz zapisnika o održanoj trećoj javnoj dražbi, razvidno je da su dražbi nazočili ovrhovoditelj i ovršenik M. V. te da nije pristupio nitko od vanjskih kupaca, a ovrhovoditelj se, prema zapisniku, izjasnio "da je on spreman uzeti kuću pod dug a nakon čega da ništa više ne potražuje od ovršenika". Na temelju navedenog doneseno je rješenje da je dražbeno ročište zaključeno i da se predmetna nekretnina dosuđuje ovrhovoditelju.

2.3. Općinski sud u Vrbovcu 6. ožujka 2002. donio je rješenje broj: Ovr-1812/99 o dosudi predmetne nekretnine ovrhovoditelju, a 7. lipnja 2002. donio je zaključak broj: Ovr-1812/99-25 o predaji nekretnine kupcu (ovrhovoditelju) te odredio brisanje u zemljišnim knjigama njegovog prava zalogu na temelju Ugovora o zajmu od 1. ožujka 1994. i upis njegova prava vlasništva. Navedeni zaključak je dostavljen i podnositeljima.

2.4. Podnositelji su 1. srpnja 2002. Općinskom sudu u Vrbovcu podnijeli prijedlog za povrat u prijašnje stanje i ukidanje klauzule pravomoćnosti na rješenju o dosudi od 6. ožujka 2002. (ovršenica Đ. V. nije osobno primila rješenje o dosudi).

Nakon neopravdano dugog postupanja sudova u konkretnom slučaju (i donesenih više rješenja kojima se dopušta povrat u prijašnje stanje, zatim po žalbi odbija prijedlog i sl.), Općinski sud u Vrbovcu 12. svibnja 2010. donio je rješenje broj: 7 Ovr-272/10-35 kojim je odbijen kao neosnovan prijedlog podnositelja za povrat u prijašnje stanje, te je odbačena kao nepravovremena žalba podnositelja protiv rješenja o dosudi. To rješenje potvrđeno je rješenjem Županijskog suda u Velikoj Gorici broj: 11 Gžx-102/10-4 od 23. ožujka 2011. U obrazloženju rješenja, između ostalog, navodi se:

"Pravilno je stajalište suda prvog stupnja da neznanje ovršenika o pravnim posljedicama rješenja o dosudi ne predstavlja opravdani razlog za propuštanje roka za izjavljivanje žalbe, pa je stoga sud prvog stupnja pravilno primijenio odredbe čl. 117. st. 1. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 19. st. 1. OZ-a kada je prijedlog za povrat u prijašnje stanje odbio.

Budući da je odbijen prijedlog za povrat u prijašnje stanje, te da žalba protiv rješenja o dosudi nije uložena u roku od 8 dana od dana dostave rješenja putem oglasne ploče suda, pravilno je sud prvog stupnja primijenio odredbu čl. 358. st. 1. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 19. st. 1. OZ-a kada je žalbu I. ovršenice odbacio kao nepravovremenu."

2.5. Podnositeljica Đ. V. podnijela je 7. veljače 2007. Općinskom sudu u Vrbovcu tužbu protiv ovrhovoditelja, iz ranijih postupaka kao tuženika, radi nedopuštenosti ovrhe određene rješenjem Općinskog suda u Vrbovcu broj: Ovr-1812/99 od 17. studenoga 1999. (i rješenja broj: Ovr-640/02 od 9. srpnja 2002. kojim je određeno iseljenje podnositeljice iz kuće). Podnositeljica je 5. ožujka 2007. preinačila tužbeni zahtjev na način da je zatražila i utvrđenje da je ništav i bez ikakvih pravnih posljedica Ugovor o zajmu zaključen 1. ožujka 1994. u V. između nje, njezina pok. supruga i tuženika (ovrhovoditelja) te da se odredi uspostava prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja na nekretninama upisanim u z.k.ul. 1009 k.o. G. i to onakvog kakvo je bilo prije upisa prava zaloga u korist tuženika (ovrhovoditelja).

Općinski sud u Vrbovcu 27. srpnja 2011. donio je presudu broj: 5 P-299/10-38 kojom je usvojio tužbeni zahtjev podnositeljice, te je utvrdio ništavim (ništetnim) Ugovor o zajmu od 1. ožujka 1994. i odredio uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja na predmetnim nekretninama.

Odlučujući o žalbi tuženika (ovrhovoditelja) Županijski sud u Koprivnici presudom broj: Gž-5297/11-2 od 16. veljače 2012. djelomično je uvažio, a djelomično odbio njegovu žalbu na način da je potvrdio presudu Općinskog suda u Vrbovcu od 27. srpnja 2011. u dijelu u kojem je utvrđeno da je Ugovor o zajmu sklopljen 1. ožujka 1994. ništav, a odbio je tužbeni zahtjev podnositeljice kojim je zahtijevala nalaganje uspostave prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja na predmetnoj nekretnini.

U obrazloženju presude se, između ostalog, navodi:

"Nije sporno da je tuženik protiv tužiteljice i njezinog supruga ishodio pravomoćnu presudu kojom je tužiteljici i njenom suprugu naloženo da tuženiku vrate

zajam u iznosu od 14.000 DEM. Temeljem te presude tuženik je kod prvostupanjskog suda pokrenuo ovrhu tijekom koje su predmetne nekretnine prodane tuženiku kao ovrhovoditelju i nije sporno da je tuženik time postao vlasnik predmetnih nekretnina.

Prvostupanjski sud je usvojio taj dio tužbenog zahtjeva smatrajući da je on osnovan zbog toga što je tuženik na temelju ništavog ugovora ishodio upis svog prava vlasništva na predmetnim nekretninama.

Međutim, tuženik je vlasništvo predmetnih nekretnina stekao na zakonit način, kupnjom u ovršnom postupku gdje su se te nekretnine prodavale radi namirenja njegove tražbine koja se temelji na pravomoćnoj presudi kojom je tužiteljici i njezinom suprugu naloženo da tuženiku plate iznos od 14.000 DEM u protuvrijednosti u kunama. Ništavost predmetnog ugovora o zajmu, utvrđena u ovom postupku, ne može poništiti pravne posljedice navedene pravomoćne presude kojom je tužiteljici i njezinom suprugu naloženo da tuženiku vrate dio zajma te stoga nema nikakve pravne osnove za uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja na predmetnim nekretninama i prvostupanjski sud je nepravilno primijenio materijalno pravo kada je usvojio taj dio tužbenog zahtjeva. (...) "

2.6. Podnositelji su pozivom na članke 46. stavak 2. točku 9. i 49. OZ-a, 28. ožujka 2012. podnijeli žalbu protiv rješenja o ovrsi Općinskog suda u Vrbovcu od 17. studenoga 1999. i rješenja o dosudi Općinskog suda u Vrbovcu od 6. ožujka 2002. Podnositelji su se pozvali na presudu Općinskog suda u Vrbovcu broj: 5 P-299/10-38 od 27. srpnja 2011. i presudu Županijskog suda u Koprivnici broj: GŽ-5297/11-2 od 16. veljače 2012., kojima je djelomično izmijenjena odluka na temelju koje je ovrha pokrenuta.

Međutim, osporenim rješenjem Županijskog suda u Velikoj Gorici od 24. travnja 2013. žalba podnositelja je kao nedopuštena odbačena jer je taj sud utvrdio da pravomoćna presuda istog suda broj: P-72/99-3 od 29. travnja 1999. nije izmijenjena, budući da naknadno donesena presuda istog suda broj: 5 P-299/10-38 od 27. srpnja 2011. (pravomoćna 16. veljače 2012.) nije izmijenila ranije donesenu presudu između istih stranaka. Kako, dakle, navedena presuda iz 1999. godine i nadalje egzistira, to nije bilo razloga da se ovrha ne dopusti.

Županijski sud u Velikoj Gorici, između ostalog, ističe:

"Ovršenici se u svojoj žalbi pozivaju na odredbu čl. 49. Ovršnog zakona ('Narodne novine', br. 57/96. i 29/99. ... koji se primjenjuje u ovoj pravnoj stvari), u svezi s razlozima navedenim u čl. 46. st. 2. t. 9. OZ, ako su ti razlozi nastali nakon vremena od kojeg oni nisu više mogli biti izneseni u žalbi protiv prijašnjeg rješenja o ovrsi.

Odredbom čl. 46. st. 2. t. 9. OZ propisano je kako ovršenik može izjaviti žalbu, osobito ako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kada je ovršenik više nije mogao uspješno istaknuti u postupku iz kojega potječe odluka, odnosno ako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja javnobilježničke isprave.

Neosnovano ovršenici smatraju da je sama činjenica donošenja pravomoćne presude u postupku koji je vođen pred istim prvostupanjskim sudom pod brojem P-299/2010. i u kojem je utvrđeno kako je ugovor o zajmu temeljem kojeg je donesena presuda Općinskog suda u Vrbovcu broj P-72/99-3 od 29. travnja 1999., ništetan, bila zakonska osnova za dopuštenost njihove žalbe koja je podnesena nakon proteka roka.

Naime, presuda pod brojem P-299/2010., ni na koji način ne mijenja ovršnu ispravu na temelju koje je doneseno pobijano rješenje o ovrsi. Naime, rješenje o ovrsi

poslovni broj Ovr-1812/99 od 17. studenog 1999. godine doneseno je na temelju presude Općinskog suda u Vrbovcu broj P-72/99 kao ovršne isprave, a ta ovršna isprava nije pravomoćno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena izvan snage ili je na drugi način određeno da je bez učinka, odnosno potvrda o ovršnosti nije ukinuta. Slijedom toga nisu ispunjeni razlozi propisani čl. 49. st. 1. OZ, temeljem kojih bi žalba ovršenika podnesena nakon roka bila dopuštena. Na navedeno ni na koji način ne utječe daljnja činjenica na koju se ovršenici pozivaju u žalbi, kako ovrha u međuvremenu nije dovršena."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

3. U ustavnoj tužbi podnositelji navode da su im osporenim rješenjima povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 16. stavkom 2. i 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.).

Podnositelji u ustavnoj tužbi ponavljaju navode istaknute tijekom ovršnog postupka koji je prethodio ustavnosudskom postupku. U bitnome smatraju da je u konkretnom slučaju određena ovrha suprotna pravilima javnog morala i svrsi koja se trebala postići ovrhom (namirenje duga) budući da je potraživanje ovrhovoditelja "daleko ... ispod procijenjene vrijednosti nekretnine".

Podnositelji također smatraju kako je pravomoćnom presudom utvrđen ništavim (ništetnim) Ugovor o zajmu od 1. ožujka 1994., te je prema njihovom mišljenju "budući da ništetnost djeluje *ex tunc*, prestala i tražbina koja je bila osnov za donošenje presude broj P-72/99 od 29.04.1999. temeljem koje ovršne isprave je pokrenuta ovrha na nekretninama".

Dalje u ustavnoj tužbi podnositelji ističu:

"Nije sporno da je prema odredbi čl.21. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 29/99) na trećoj javnoj dražbi sud može prodati nekretninu bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost, ali i ne mora jer ta zakonska odredba nije kongentne naravi.

Navedeno zakonsko ovlaštenje ne isključuje načelo razmjernosti odnosno dužnost suda da i na trećoj javnoj dražbi ... vodi računa o svrsi provođenja ovrhe jer se u protivnom slučaju pretvara u svojevrstu kaznu prema ovršeniku. (...)

Očito je dakle, da su ovršni sudovi dopustili ovrhovoditelju raspolaganja suprotna pravilima javnog morala i svrsi koju je trebalo postići tom prodajom ...

(...)

Uz sve gore navedeno, podnositelji smatraju da ovršni sudovi nisu vodili računa da je predmetna nekretnina nužna za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika te da oni žive u istoj, a što su sudovi propustili utvrditi i obrazložiti značaj navedene okolnosti u odnosu na provođenje ovrhe.

(...)

Na opisani način podnositelji su dovedeni u situaciju da je pravomoćno utvrđeno da ugovor o zajmu koji je osnov za donošenje presude broj P-72/99 je ništetan i više ne postoji (dakle i da tražbina ovrhovoditelja prema podnositeljima ovdje ovršenici više ne postoji), a sud unatoč tome i dalje vodi ovršni postupak."

Zaključno, cijeneći osporavanu odluku, kao i njoj prethodeće prvostupanjsko rješenje nezakonitima, podnositelji predlažu Ustavnom sudu podnesenu ustavnu tužbu usvojiti i osporena rješenja ukinuti.

IV. MJERODAVNO PRAVO

4. U konkretnom slučaju mjerodavni su članci 46. stavak 2. točka 9. i 49. OZ-a, te članci 109. stavak 1. i 110. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91., 73/91., 3/94., 7/96., 91/96. i 112/99.; u daljnjem tekstu: ZOO).

4.1. Članci 46. i 49. OZ-a glase:

"Članak 46.

(1) Protiv rješenja o ovrsi ovršenik može izjaviti žalbu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Ovršenik može izjaviti žalbu osobito:

(...)

9. ako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik nije više mogao uspješno istaknuti u postupku iz kojega potječe odluka, odnosno ako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja javnobilježničke isprave,

(...)"

"Članak 49.

(1) Zbog razloga iz članka 46. stavka 2. točke 7. do 11. ovoga Zakona ovršenik može podnijeti žalbu protiv rješenja o ovrsi i nakon njegove pravomoćnosti, uz uvjet da taj razlog nije mogao iz opravdanih razloga istaknuti već u žalbi protiv toga rješenja.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti sve do dovršetka ovršnoga postupka.

(3) Ovršenik je dužan u žalbi iz stavka 1. ovoga članka istaknuti sve razloge zbog kojih je taj razlog mogao istaknuti u vrijeme njezina podnošenja. Sud će odbaciti kasnije podnesenu žalbu ako se ona temelji na razlozima koje je ovršenik mogao istaknuti u prije podnesenoj žalbi.

(4) Podnošenje žalbe iz stavka 1. ovoga članka ne sprječava provedbu ovrhe i ostvarenje ovrhovoditeljeve tražbine, osim ako je ovim Zakonom drukčije određeno."

4.2. Članci 109. stavak 1. i 110. ZOO-a glase:

"Članak 109.

Na ništavost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba.

(...)

Članak 110.

Pravo na isticanje ništavosti ne gasi se."

V. OCJENA USTAVNOG SUDA

5. Polazeći od prigovora podnositelja, Ustavni sud razmatrao je ustavnu tužbu s aspekta članka 29. stavka 1. Ustava. Mjerodavni dio članka 29. Ustava glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama ...

(...)"

Sadržaj ustavnog prava na pravično suđenje ograničen je na jamstva pravičnog suđenja. Sukladno tome, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i na temelju toga ocjenjuje je li postupak - razmatran kao jedinstvena cjelina - bio vođen na način koji je podnositeljima osigurao pravično suđenje.

6. Ustavni sud je pošao od mjerodavnih članaka ZOO-a kojim se uređuje pravna situacija ništavosti i posljedica ništavosti ugovora.

"Članak 103.

Ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima te moralu društva ništav je ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon o određenom slučaju ne propisuje što drugo.

(...)

Članak 104.

U slučaju ništavosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila po osnovi takvog ugovora ...

(...)"

"Članak 210.

Kad dio imovine jedne osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u pravnom poslu ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti tu imovinu. Ako vraćanje imovine nije moguće dužan je naknaditi vrijednost ostvarene koristi.

(...)"

7. Prema pravnom stajalištu Ustavnog suda, u pravnoj situaciji u kojoj postoji kondemnatorna presuda kojom se nalaže plaćanje obveze i deklaratorna presuda donesena naknadno između istih stranaka kojom se utvrđuje da je dio obveze koja je utvrđena kondemnatornom presudom ništav, a ne postoje uvjeti za ponavljanje postupka u kojemu je donesena kondemnatorna presuda, sudovi neće dozvoliti ovrhu kondemnatorne presude u dijelu koji je obuhvaćen ništavošću.

Navedeno stajalište temelji se na primjeni odredbe članka 46. stavka 2. točke 9. OZ-a, jer se u konkretnom slučaju može smatrati da je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao uspješno isticati u postupku u kojem je nastala kondemnatorna - ovršna presuda. Isto tako, uzevši u obzir odredbu članka 109. stavka 1. ZOO-a prema kojoj se na ništavost pazi po službenoj dužnosti, dužnost je sudova, kada ih ovršenik upozori da je ovršna isprava ništava, a ta ništavost je utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom između istih stranaka koje sudjeluju u ovršnom postupku, da utvrde da je ovrha nedopuštena u dijelu koji je obuhvaćen ništavošću.

Navedeno stajalište Ustavni sud zauzeo je u odluci broj: U-III-2656/2004 od 11. studenoga 2004. ("Narodne novine" broj 160/04.). Ustavni sud utvrđuje da je to stajalište primjenjivo i u konkretnom slučaju.

7.1. Naime, u konkretnom slučaju ovrha je provedena na temelju pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Vrbovcu (P-72/99-3) kojom je utvrđeno da su podnositelji (tuženici), na temelju Ugovora o zajmu sklopljenog 1. ožujka 1994., dužni

ovrhovoditelju (tužitelju) isplatiti iznos od 14.000 DEM s deviznom kamatnom stopom i troškovima parničnog postupka.

Budući da je pravomoćnom presudom Općinskog suda u Vrbovcu (5 P-299/2010-38) utvrđen ništavim (ništetnim) navedeni Ugovor o zajmu, to sudovi (više) ne mogu dozvoliti ovrhu kondemnatorne presude u dijelu koji je obuhvaćen ništavošću.

Na temelju navedenog ocjena je Ustavnog suda da se stajalište Županijskog suda u Velikoj Gorici, navedeno u točki 2.6. ove odluke, ne zasniva na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnih zakonskih odredaba.

Proizlazi da je ovršni postupak u odnosu na podnositelje bio nepravičan, što je posljedica pogrešnog pravnog stajališta u svezi s primjenom odredbe članka 46. stavka 2. točke 9. OZ-a u svezi s mjerodavnim odredbama ZOO-a.

8. Iako podnositelji u ustavnoj tužbi ne osporavaju rješenje Općinskog suda u Vrbovcu o dosudi od 6. ožujka 2002., Ustavni sud, u odnosu na navode podnositelja da je predmetna nekretnina prodana ovrhovoditelju "daleko ispod procijenjene vrijednosti nekretnine" podsjeća na svoje pravno stajalište o tumačenju i primjeni članka 97. stavka 4. OZ-a, koje je već izrazio u svojim odlukama broj: U-III-488/2001 od 22. siječnja 2004. ("Narodne novine" broj 11/04.) i U-III-1112/2001 od 19. veljače 2004. ("Narodne novine" broj 27/04.), u kojima je između ostalog navedeno sljedeće:

"Prodajom nekretnina podnositelja za samo jednu kunu i stjecanjem istih od strane ovrhovoditelja, načelo ovršnog postupka, propisano člankom 6. OZ, teško je narušeno. Ovrha provedena osporenim rješenjima nije udovoljila osnovnom zahtjevu ovršnog postupka, prisilno namirenje tražbine ovrhovoditelja na temelju ovršne isprave, već ima značaj svojevrzne kazne prema ovršeniku, podnositelju ustavne tužbe.

Osnovano podnositelj ističe da je, u konkretnom slučaju, povrijeđena i odredba članka 3. stavka 3. ZPP, prema kojoj sud neće prihvatiti raspolaganja stranaka koja su u suprotnosti s prisilnim propisima i pravilima javnog morala.

Naime, unatoč tome što je odredbom članka 97. stavka 4. OZ propisano da se na trećoj dražbi nekretnina može prodati bez ograničenja najniže cijene, takvo propisivanje, samo po sebi, ne može isključiti primjenu odredbe članka 3. ZPP, kao općeg pravila koje važi za sva raspolaganja stranaka u parničnim postupcima.

Sud posebno ukazuje na pogrešno tumačenje ovršnih sudova odredbe članka 97. stavka 4. OZ. Ta odredba nema značaj kogentne norme jer ista ima nesporno dispozitivan sadržaj ('nekretnina može biti prodana'). Ovo tim više kada se uzme u obzir činjenica da je vrijednost podnositeljevih nekretnina višestruko veća u odnosu na ovrhovoditeljevu tražbinu. Očito je, dakle, da su ovršni sudovi dopustili ovrhovoditelju raspolaganja suprotna pravilima javnog morala i svrsi koju je trebalo postići tom prodajom (namirenje duga od strane podnositelja kao solidarnog dužnika)."

9. Slijedom navedenog, Ustavni je sud u konkretnom slučaju ocijenio da su podnositeljima ustavne tužbe, postupanjem sudova odnosno tumačenjem i primjenom prava kakvo proizlazi iz osporenog rješenja, povrijeđena ustavna prava zajamčena člankom 29. stavkom 1. Ustava.

S obzirom na to, povrede ostalih ustavnih prava koje podnositelji ističu u svojoj ustavnoj tužbi, Ustavni sud nije smatrao potrebnim razmatrati.

10. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 76. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u točkama I. i II. izreke odluke.

11. Objava ove odluke temelji se na članku 29. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Snježana Bagić, v. r.